

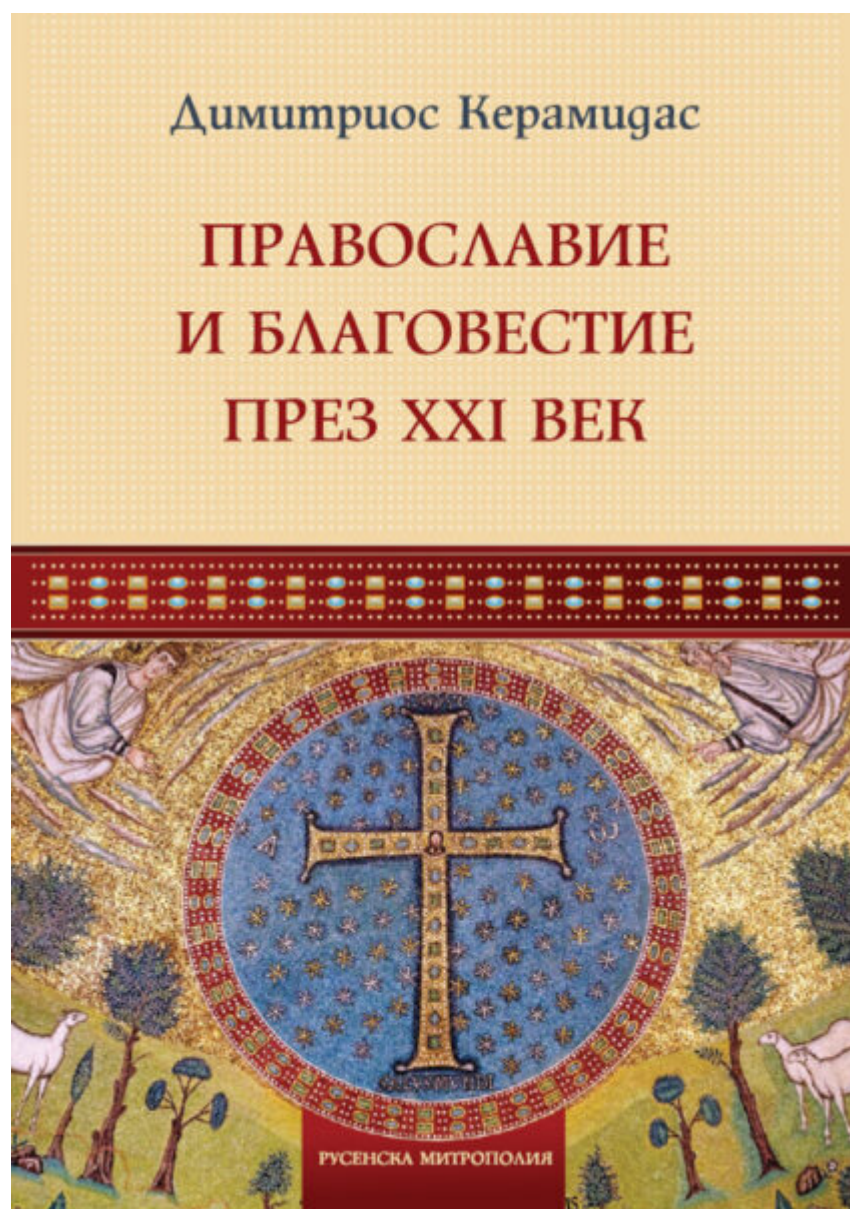
Интровертна вероизповед или призив за излизане в света?

Беше някак мило, че няколко архиереи от Светия Синод, начело с Негово Светейшество патриарх Неофит, около свое регулярно заседание, дойдоха на 12 юни в аулата на Богословския факултет на представянето на една важна и ценна книга на младия гръцки богослов и мисиолог д-р Димитриос Керамидас – „Православие и Благовестие през XXI“. И всичко това в светлината на затихващото, но и някак застинало актуално неотиване на Всеpravославния събор в Крит преди 3 години. Защото есетата в този труд третират проблема за съвременната мисия на Христовата Църква именно в духа и енцикликата на проведения в Крит Събор. Ни повече, ни по-малко.

Това всъщност е втората книга за църковната мисия, която фондация „Двери“, в случая с благословението и подкрепата на Русенския митрополит Наум, превежда и издава в последно време. Първата беше „Мисията на Църквата. По стъпките на Христос“ на Албанския архиепископ Анастасий (Янулатос). А по всичко изглежда, че темата провокира продължаващи

дебати в нашата родна църковна общност.

На самото представяне преводачът на сборника от гръцки Златина Иванова сподели, че сред немалко преведената църковна литература от нея, темата за мисионерството ѝ е най-трудна, може би защото досега е била най-малко популярна и трудно обговорима сред нас, до степен да отсъства общ консенсус по понятийния апарат, общи положения, тенденции и прочее.

А д-р Керамидас е написал нарочен предговор към българското издание на труда си, в което четем: „Бидейки изключителен образ на „новото творение“, Църквата е длъжна да въплъти себе си във всички човешки и социални сфери (у „стотниците“, „разбойниците“ и „самаряните“ на днешния ден), както направи и Господ в Своето време, така че да разпръсква навсякъде и постоянно светлината на царството на Троицния Бог“.

Още в първото есе „Богословие и мисия. Отличителни черти и съвременни предизвикателства“ са открити три принципа на мисионерското дело:

1. Христоцентризъм. Мисията следва спасителния пример на Божия Син. Точно както Той не отрече и не отхвърли грехопадналия човек, а го изкупи, въздигна достойнството му и го обожил. По идентичен начин, следвайки примера на Христос, Църквата е призвана да преобразява света.

2. Троичност. Причастността на народи и хора към Христос (което е мисия на Църквата) има за пример любовното общение, съществуващо в Светата Троица. Мъртвата, бездействена и немисионерска вяра „не участва в истинското единство в любов на троицното общение, което предполага среща с другия“.

3. Еклисиологичност. Църквата е единство между Бога и човека, или „съединяване на всичко в Христос (Еф. 1:10), взаимна проникнатост в любов по образа на Светата Троица“.

Няма как да не отбележим текста „Съвременни поуки от проповедническото дело на светите Кирил и Методий“, свързан с нашите равноапостолни свети братя. Той разсъждава за двамата съвсем уместно в духа на онова евангелско „... станаха всичко за всички, та по какъвто и да е начин да спасят някои“ (1 Кор. 9:22).

Впрочем тук има и интересен детайл, касаещ богослужебния език в Гърция. Авторът, макар и малко евфемистично, заявява, че в светлината на Кирило-Методиевото дело, актуалната тамошна дискусия за преминаване към новогръцки език на четивата от Свещеното Писание по време на служба „никак не е неуместна“. Подобен проблематичен разговор за богослужебния език има и в нашия роден църковен дискурс.

Есето, което разломява ребром централната тема и задава фундаменталния въпрос по нея, е третото: „Мисията на Църквата“: интровертна вероизповед или призив за излизане в света? Тук ще цитираме дословно:

„Един статичен, музеен възглед за догматите е отрицание на Господнята заповед за излизане в света и за проповед на Христовото благовестие, защото разглежда вярата като едно вътрешно и статично „вероизповедно“ дело на няколко вярващи, които, постоянно защитавайки се от всички, умъртвяват евангелския дух и лишават света от неговите животворни елементи“.

Друг любопитен за темата текст е „Православието в постхристиянска Европа“. В него се казва, че Европа в своя драматичен стремеж към някакво неясно освобождаване, отхвърля религиозните авторитети. Ето защо, според автора, бъдещето на християнството не е в браненето на собствената йерархия и догмати (или поне не само), а и в кеносиса на диалога, на общуването със света по примера на Авраамовото троично гостоприемство. За разлика от Константиновия модел, днес християнството не е приемащата, а приеманата религия. И това приемане следва да се постига и да е предмет на Мисията.

Последните три есета са свързани вече пряко с Критския събор, който е определен и по-рано в книгата като „пастирски“, „мисионерски, а не вероизповеден“, „събор заради света“. Тук отново ще цитираме един важен пасаж:

„Християните са призвани да действат в историята, отправили поглед отвъд нея. Публичният характер на християнската мисия ни най-малко не узаконява идеологизацията на вярата, нито пък заемането на една апологетична позиция спрямо света, нито дори „историческо“ християнство, което не

предлага на човека есхатологичната и цялостна перспектива на християнското послание (едно понятие, което има общосветовни измерения). Църковният събор в Крит сложи акцент върху личната отговорност на всеки християнин в света на новия век и върху преодоляването на модела „християнин по рождение“ и заместването му с „християнин по призвание и свободен избор“.

Безспорно „Православие и благовестие през XXI век“ е добро четиво, което ще ни помогне да осъзнаем, че Църквата не е някаква самодостатъчна национална институция, а Спасителен световен кораб, който плава до най-отдалечените бурни житейски морета, за да преследва с любов и вземе на борда си всеки човек, като уважава неговите свобода и право на избор, дарени му от Бога.

pravoslavie.bg